

ГРОДЗЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ГАЗЕТА КАЛЕКТЫВУ ГРОДЗЕНСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА
УНИВЕРСИТЕТА ІМЯ Я.КУПАЛЫ

№ 3 (231) 23 лютага 1996 года, пятніца
СПЕЦЫЯЛЬНЫ ВЫПУСК

Аляксандру Васільевічу Бадакову - 70 гадоў

Шаноўны Аляксандр Васільевіч!

Рэктарат, прафкам, прафесарска-выкладчыцкі савет, супраўнікі і студэнты Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы горача і сардэчна вітаюць Вас з юбілеем!

Ваша шматгадовая працоўная дзейнасць - гэта нялёгкае шлях ад рабочага да вучонага, кіраўніка вышэйшай навучальнай установы. Ваша энергія, талент, выдатныя асабістыя якасці сталі асабліва відачымі ў перыяд працы на пасадзе рэктара нашага ўніверсітэта. Вы шмат зрабілі, каб ён пераўтварыўся ў буйны навуковы цэнтр рэгіёна, каб навука стала бліжэй да патрэбаў народнай гаспадаркі, каб удасканаліваўся навучальна-выхаваўчы працэс, палепшалася падрыхтоўка маладых спецыялістаў.

Вы благаславілі на педагагічны шлях не адно пакаленне студэнтаў. Яскравым прыкладам для іх заўсёды будзе Ваша высокая кампетэнтнасць, перакананасць, фундаментальнасць думак, выдатнае арганізатарскае майстэрства, арганізатарскія здольнасці.

Усёды, дзе б Вы ні працавалі, відачымі былі выдатныя якасці вучонага і філосафа, псіхолога і педагога, арганізатара і дыпламата, нястомнага працоўніка навукі, простага і абаяльнага чалавека.

У дзень Вашага юбілею прыміце, шануюны Аляксандр Васільевіч, ад калектыву Гродзенскага ўніверсітэта нашы шчырыя пажаданні моцнага здароўя, творчага даўгага і вялікага чалавечага і часіа, дабрабыту і ўсяго самага найлепшага ў жыцці!

Л.М.КІВАЧ, рэктар Гродзенскага ўніверсітэта,
У.А.ХІЛЮТА, старшыня прафкама.

ВІНШУЕМ ЮБІЛЯРА!

Упраўленне адукацыі аблвыканкама, педагагічная грамадскасць вобласці сардэчна віншуюць з 70-гадовым юбілеем і 50-годдзем навукова-педагагічнай дзейнасці заслужанага работніка вышэйшай школы Беларусі, прафесара Бадакова Аляксандра Васільевіча.

Выказваем шчырую ўдзячнасць за шматгадовую сумесную працу, узаема-разуменне, шчырасць, удумлівасць, паслядоўнасць у вырашэнні складаных педагагічных праблем.

Высокая патрабавальнасць да сябе, самадyscyпліна, працалюбства, умённе канцэнтравать увагу на галоўным, здольнасць прапанаваць цікавыя ідэі і ажыццяўляць іх - усё гэтае якасці, характэрныя Аляксандру Васільевічу, спрыялі ўмацаванню дзелавых кантактаў паміж органамі адукацыі і дзяржуніверсітэтам.

Больш дваццаці гадоў працоўнай дзейнасці Аляксандра Васільевіча звязана з вышэйшай навучальнай установай Гродзеншчыны, якая рыхтуе педагагічныя кадры. Першыя гады на пасадзе рэктара былі гадамі сапраўды падзвіжніцкай працы, вынікам якой стала рэарганізацыя педагагічнага інстытута ў буйны навуковы цэнтр рэспублікі - дзяржаўны ўніверсітэт.

Дзейнасць універсітэта ўсе гэтыя гады была скіравана на ўдасканаленне працэсу падрыхтоўкі высокакваліфікаваных педагагічных кадраў, выхаванне духоўна багатай, нацыянальна свядомай асобы, здольнай творча працаваць ва ўмовах сучаснай школы. Адзін з важнейшых напрамкаў працы вучы - умацаванне і абнаўленне эфектыўных форм кантактаў з сярэдняй школай, вывучэнне яе праблем і тэндэнцый развіцця. Зразумела, рабіць гэта няпроста, бо ў сённяшняй школе адбываюцца сутэльныя працэсы, істотныя змены. Аднак вопыт сумесных пошукаў у вырашэнні надзвычайных адукацыйных патрэб мае багаты плён. Ён яшчэ доўгія гады будзе надзейнай апорай паслядоўнікам першага рэктара ўніверсітэта.

У асобе Аляксандра Васільевіча органы адукацыі знайшлі аднадумца ў вырашэнні шматлікіх пытанняў, ад якіх залежыць дзейнасць галіны. Найпершая і найважнейшая праблема - забеспячэнне навучальных устаноў педагагічнымі кадрамі на неабходных спецыяльнасцях. Менавіта з улікам патрэбнасці рэгіёна ў выкладчыках замежных і польскай моў, біялогіі, пачатковых класаў, фізыхавання, музыкі і спеваў, інфарматыкі ва ўніверсітэце адкрыліся адпаведныя факультэты і аддзяленні, амаль на ўсіх факультэтах уведзены дадатковыя спецыяльнасці.

Практыка прыёму моладзі на мэтавых накіраваных дапамагла вырашыць многія кадравыя пытанні ў сельскіх раёнах. Універсітэт актыўна ўдзельнічае ў стварэнні і развіцці навучальных устаноў новага тыпу (школы-ліцэі, гімназія), у адкрыцці класаў з наглыбленым вывучэннем іграгу прафмэтаў, дзе профільныя дысцыпліны выкладаюць высокакваліфікаваныя спецыялісты вучы.

Добрай традыцыяй стала супрацоўніцтва членаў кафедраў з органамі адукацыі, навучальнымі ўстановамі.

Хочацца спадзявацца, што формы супрацоўніцтва, ля вытокаў якіх стаяў пажаданы юбіляр, будуць развівацца і ўдасканальвацца. Жадаем Аляксандру Васільевічу моцнага здароўя, прафесійнага даўгалетця, творчай актыўнасці.

Упраўленне адукацыі аблвыканкама.

Настаўнік. Філософ. Грамадзянін. Чалавек

23 лютага спаўняецца 70 гадоў прафесару кафедры філасофіі, былому рэктару Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы, заслужанаму работніку вышэйшай школы Рэспублікі Беларусь Аляксандру Васільевічу Бадакову. Увесь яго жыццёвы шлях - ад простага вясковага хлопца са Смаленшчыны да аднаго з буйных дзеячоў беларускай вышэйшай школы, беларускай навукі і культуры - яскравы ўзор творчай самарэалізацыі чалавека, яго бясконцага ўзыходжання, раскрыцця яго сапраўды чалавечых сутнасных сіл і магчымасцей, як фізічных, так і духоўных, узор выкарыстання і канцэнтрацыі іх на справе, якой служыш, дзеля якой жывеш, якая стала сэнсам твайго існавання і дзейнасці.

З 1960 года Аляксандр Васільевіч звязвае свой лёс з вышэйшай школай, дзе найлепшым чынам раскрыліся такія яго цудоўныя якасці, як шырокі круггляд і эрудыцыя, высокі, сапраўды дзяржаўны ўзровень мыслення, арганізацыйныя здольнасці, здзіўляючая працаздольнасць, умённе бачыць перспектыву, своечасова заўважаць неабходнасць змен, уважліваць, чуласць, добраазьліваць у адносінах да людзей.

Асабліва паказальнай у гэтым сэнсе з'яўляецца яго дзейнасць на пасадзе загадчыка кафедры марксісцка-ленінскай філасофіі Мінскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута імя А. М. Горкага (з 1962 года па 1973 год) і на пасадзе рэктара Гродзенскага дзяржаўнага педінстытута імя Я. Купалы, на якой ён працаваў больш за 20 гадоў.

Творчы запал, настойлівасць характарызуюць А. В. Бадакова ўвесь час яго працы ў нашай навучальнай установе. Многіх нашых выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў не раз здзіўлялі і захаплялі якасці Аляксандра Васільевіча, смелы творчы ўзлёт яго думак, планы на будучае, у якіх яскрава вырысоўвалася перспектыва развіцця інстытута, здольнасць літаральна "генерываваць" ідэі і рэалізоўваць іх. Дзейнасць Бадакова на пасадзе рэктара педінстытута садзейнічала ўдасканаленню вучэбна-тэхнічнай, метадычнай базы гэтай навучальнай установы, росту прафесійнай дасканаласці выкладчыкаў і супрацоўнікаў, аптымізацыі навукова-даследчай работы, пераходу педагагічнага інстытута на якасна новы вышэйшы ўзровень. І не выпадкова, што калі на базе педагагічнага інстытута быў заснаваны ўніверсітэт, першым рэктарам гэтага ўніверсітэта стаў прафесар Бадакоў.

З першых дзён свайго існавання новая навучальная ўстанова заходняга рэгіёну рэспублікі - Гродзенскі ўніверсітэт - пастаян-

на ўдасканальвае сваю дзейнасць, выпускаючы высокакваліфікаваных спецыялістаў, у якіх гэты рэгіён мае асабліваю патрэбу - настаўнікаў усіх спецыяльнасцей, юрыстаў, эканамістаў-міжнароднікаў, спецыялістаў сферы кіравання, інжынераў, праграмістаў і іншых. І вялікая заслуга ва ўсім гэтым Аляксандра Васільевіча як першага рэктара, які ў пэўным сэнсе вызначыў асноўныя контуры новай вышэйшай навучальнай установы, задаў адпаведны настрой і тон яе калектыву і кіраваў гэтым калектывам на працягу амаль 16 гадоў.

Было б, аднак, памылкова весці размову аб ім толькі як аб кіраўніку, арганізатары, няхай і таленавітым. Справа ў тым, што Аляксандр Васільевіч увесь час удала спалучаў адміністрацыйна-арганізатарскую дзейнасць з дзейнасцю навуковай, педагагічнай, асветніцкай. Ён напісаў і выдаў больш за 75 навуковых прац, з іх 8 манаграфій, падручнікаў і навучальных дапаможнікаў, падрыхтаваў 5 кандыдатаў філасофскіх навук, быў рэдактарам цэлага шэрагу навуковых выданняў. Праблематыка яго навуковых твораў самая разнастайная: тут і традыцыйныя філасофскія праблемы - быццё, свядомасць, навуковае пазнанне; праблемы этыкі і эстэтыкі; праблемы, звязаныя з навукова-тэхнічнай рэвалюцыяй; і, вядома ж, - праблемы вышэйшай і сярэдняй школы, выхаванне моладзі, фарміраванне асобы, развіццё сутнасных сіл чалавека і інш.

Аляксандр Васільевіч заўсёды мае актыўную жыццёвую пазіцыю, ён занепакоены лёсам краіны і яе народа. На працягу 20 гадоў яго выбіралі дэпутатам Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў, пастаянна ўзначальвае абласную арганізацыю "Веды", Педагагічнае таварыства, ён член Прэзідыума Рэспубліканскай арганізацыі "Веды".

А. В. Бадакоў узнагароджаны медалём "За доблесную працу. У азнаменаванне 100-годдзя з дня нараджэння У.І. Леніна", чатырма ганаровымі граматамі Вярхоўнага Савета БССР, значкамі "Выдатнік асветы СССР", "Выдатнік народнай асветы БССР", яму прысвоена ганаровае званне "Заслужаны работнік вышэйшай школы БССР".

І сёння, у дзень свайго юбілею, Аляксандр Васільевіч - малада, бадзёры, поўны сіл і энергіі, поўны творчых планаў і задумак, плённа працуе з моладзю, вучыць яе думаць, ацэньваць, выбіраць пэўную, грамадска значную пазіцыю і заставацца верным ёй.

Жадаем Аляксандру Васільевічу - Настаўніку, Філасофу, Грамадзяніну, Чалавеку - добрага здароўя, доўгіх гадоў жыцця, напоўненых плённай творчай працай, здзейсненымі жаданнямі, дасягнутымі мэтамі, любоўю і павагай.

Я. КАПЫТКА.

Фотаздымак з архіва.

НАСТАЎНІКАЎ НЕ ЗАБЫВАЮЦЬ

У 1971 годзе я, студэнт Мінскага педагагічнага інстытута, атрымаў першую "аўтаматычную" пяцёрку па дыялектычным матэрыялізме. Чытаў нам лекцыі і прымаў экзамен Аляксандр Васільевіч. Такое шчасце выпала мне аднаму з групы тмузаўцаў...

Праз пяць гадоў я нясмела пастукаўся ў дзверы кабінета рэктара Гродзенскага ўніверсітэта. Аляксандр Васільевіч па-маладому энергічна вышаў з-за стала мне насустрач і... здзівіў: "Здравствуйте, Фома!" Так, у пашпарце я - Фома, але мяне так ніхто ніколі не называў. Значыць - помніць, запомніў па заліковай кніжцы. Богам дадзеная чалавеку памяць! Я тады адразу падумаў: як у гэтай крутаверці клопатаў пра ўніверсітэт не выпала ў яго гэта невялічкае звязно памяць! У яе куточку знайшоўся месца і для мяне...

Даведаўся тады, што нядаўна пра мяне яму напамінуў яго вялікі друг, энцыклапедычна дасведчаны вучоны, пісьменнік Фёдар Міхайлавіч Янкоўскі - мой навуковы кіраўнік.

Ужо трыццаць гадоў я кланяюся перад асобамі гэтых двух чалавек - Фёдара Янкоўскага і Аляксандра Бадакова. Яны сябравалі шчыра, іх дружба была глыбокай, інтэлігентнай, узорнай. Ужо няма сярод нас Янкоўскага. На пахаванне ў Мінск я ездзіў на рэктарскай "Волзе"... Яны радаліся сустрэчам неак

асабліва, здаецца, не так, як усе мы, усміхаліся адзін аднаму і пры сустрэчах былі нешматслоўнымі. Па вачах "здымалі" інфармацыю пра час і пра сябе. Іншы раз я прывозіў з Мінска пісьмы-запіскі. Памятаю: у 1977 годзе я перадаў Аляксандру Васільевічу паштоўку друга - кароценькую, на 2-3 радкі запіску (прызнаюся: падглядзеў, калі чытаў яе рэктар). Там было: "Ведаю, што справы ў Вас ідуць добра. З Богам, дружа!"

Вялікія людзі ўмелі сябраваць. І ўмеюць. Гэта - своеасаблівае ўмельства, яно праходзіць праз сэрца. Нават гэта - не ўмельства, гэта непадробнае мастацтва шчырасці. Не ўсе так могуць...

Аляксандр Васільевіч - мой другі Настаўнік. Па-ранейшаму ён для мяне - рэктар і найвышэйшая пробы лектар-філосаф. Дай Бог яму здароўя! Заставайцеся з намі, Аляксандр Васільевіч, на доўгія гады! З Вамі святлей і цяплей, з Вамі - смялей... Не хочацца верыць "пашпартнаму ўзросту". І ўсё ж... З юбілеем Вас, дарагі Настаўнік! Да наступных юбілеяў - з бадзёрнасцю духу, здаровай усмешкай і верай у лепшы дзень заўтрашні!

Т. ТАМАШЭВІЧ,
загадчык кафедры
беларускай мовы, в.а.
дэкана факультэта
філалогіі.

ВЕТЭРАНСКАЕ ДЗЯКУЙ!

Шаноўны Аляксандр Васільевіч! Ветэранская арганізацыя ўніверсітэта віншуе Вас з 70-годдзем. За час шматгадовай працы на пасадзе рэктара Вы заўсёды праяўлялі бацькоўскія клопаты пра нас, ветэранаў. Працуючы побач з Вамі, мы заўсёды адчувалі Вашу добразычлівасць і падтрымку. Ваша кампетэнтнасць, шчырасць, спагадлівасць станоўча ўплывалі і на нашу ветэранскую арганізацыю. Ваш арганізатарскі талент заўсёды спрыяў нашай агульнай справе. Сваёй прычыповасцю, патрабавальнасцю і чалавечнасцю Вы заўсёды стваралі здаровы мікраклімат у калектыве.

У дзень Вашага юбілею шчыра жадаем Вам моцнага здароўя, новых поспехаў у навукова-педагагічнай працы, вялікага чалавечага шчасця!

Савет ветэранаў вайны і працы.

"ГЕНЕРАТОР" НОВЫХ ИДЕЙ

16 июля 1973 года - день, когда начался новый виток расцвета Гродненского государственного педагогического института имени Я. Купалы.

В этот знаменательный для гродненцев день освобождения города от немецко-фашистских оккупантов руководство педагогическим институтом было передано Александру Васильевичу Бадакову. И сразу развернулась работа по эстетическому оформлению вуза, совершенствованию всех видов его деятельности. Началось оборудование новых учебных кабинетов, переоборудование и оснащение старых.

А.В. Бадаков с первых дней в вузе являл собой генератор новых идей. Под его руководством интенсивно улучшалось методическое оснащение учебной, научной и воспитательной работы. Уже через год-два у нас стали проводиться конференции, совещания ректоров педагогических институтов республики. У нас было что показать, чем гордиться. Были налажены связи с филиалом Варшавского университета в Белостоке. Вся работа, проделанная коллективом нашего педагогического института под умелым руководством Александра Васильевича Бадакова, позволила достичь такого уровня деятельности вуза, что 1 мая 1978 года на базе института был открыт университет, которому спустя некоторое время было присвоено имя Янки Купалы. И опять - огромнейшая работа всего коллектива, руководимого А.В. Бадаковым, по переходу на новые учебные планы, оборудование учебных кабинетов, научных лабораторий, оснащение их новейшей техникой. А у ректора университета - опять новые идеи, новые задумки.

И сегодня мне, человеку, который 50 лет провел в стенах этого учебного заведения, приятно сказать добрые слова в адрес Александра Васильевича.

Большое спасибо за Ваше творческое отношение к труду, за Ваше всегда чуткое, но в то же время требовательное отношение ко всем работникам.

Желаю Вам, дорогой Александр Васильевич, крепкого здоровья, семейного благополучия, творческих успехов в труде, чтобы Вы еще многие годы отдавали свои знания студентам, чтобы у Вас могли учиться молодое поколение преподавателей.

С юбилеем Вас, Александр Васильевич!

Л. КИРИЛЮК,
профессор.

СЕМ ГАДОЎ ПОПЛЕЧ

Так здарылася, што калі былі педінстытут у 1973 г. узначаліў А.В. Бадакоў, біялагічны факультэт быў ужо ліквідаваны. Але літаральна праз 10 гадоў намаганнямі рэктара біялагічны факультэт адраджэўся. І тады ў 1986 г. я, 40-гадовы прафесар, доктар навук быў запрошаны на работу ва ўніверсітэт у якасці загадчыка кафедры. Так выйшла, што ўжо праз паўгода я быў прызначаны прарэктарам па навуковай працы. Сем гадоў працы ў "камандзе" рэктара былі самымі яркімі ў маім жыцці. Мне пашчасціла папрацаваць поплец са шматграннай, адметнай асобай з вялікім інтэлектуальным патэнцыялам, чалавекам чутым, добрым, адданым працы і калектыву, сумленным і ўдзячным.

Той факт, калі мае "дабрахвоты", і не без падставы, хуценька данеслі рэктару, што мне пасля перанесенай складанай аперацыі засталася нядоўга жыць, не быў прыняты ім да ўвагі, сведчыць, што наш паважаны Аляксандр Васільевіч быў і застаецца інтэлігентам "старой загартоўкі".

За сем гадоў мне неаднаразова давялося назіраць, як, без усякай для сябе карысці, чыніў рэктар людзям дабро. З чым толькі да яго не звярталіся!

Асабіста хачу адзначыць, як многа Вы зрабілі, паважаны Аляксандр Васільевіч, знаёмячы мяне са складаным прадметам чалавечазнаўства. Вось гэтакі ў Вас можна бясконца вучыцца. Тут шмат чаго б мог напісаць, але тады і газетнай старонкі не хопіць. Скажу галоўнае: Вы шчасліва сумяшчаеце нармальныя чалавечыя якасці з пачуццямі дзяржаўніка. Хто скажа, што і сёння не баліць Ваша душа за справы ва ўніверсітэце, за гэта дзецішма, якое Вы стварылі і выпесцілі?

Цяпер Вам 70, наш былы Рэктар. Дзякуй богу, што Вы не блага сябе адчуваеце, а яшчэ лепей выглядаеце. Значыць, не жадалі Вы людзям блага, не рабілі ім шкоды, не заганялі ў куток, не "ламалі дрoў", не ўзносіліся вышэй аблокаў. Таму і лад у душы Вашай. А пажадаць хачу я Вам добрага здароўя, дастатку шчаслівых момантаў у жыцці.

З 70-мі ўгодкамі!

А. ВАСКАБОЕЎ,
прафесар, доктар навук,
загадчык кафедры біяхіміі і біятэхналогіі.

